

***Statenstuk* 2004-108**

Financiering projecten Ruimte voor water

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Milieu, Water en Groen op 16 februari 2004
- provinciale staten op 17 maart 2004
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Voorgestelde status: **A-stuk**

Behandeld door de heer E. Blom, telefoonnummer (0592) 36 58 99

Portefeuillehouder: de heer S.B. Swierstra

Inleiding

Bij de behandeling van de begroting in november 2003 hebben wij te kennen gegeven projecten voor het scheppen van Ruimte voor water te willen stimuleren. Zie hiervoor de brief van 18 september 2003 over de uitvoering van het collegeprogramma die wij aan u gestuurd hebben. Wij hebben daarin voorgesteld om voor 2004 €200.000,- in projecten van waterschappen bij te dragen. Hierbij doen wij een voorstel voor de verdeling van het geld. Dit voorstel is opgesteld na overleg met de waterschappen in Drenthe.

Advies

1. Stel €100.000,- beschikbaar voor project Inrichting bergingsgebied Lappenvoort (bijlage 1).
2. Stel €75.000,- beschikbaar voor het project Holmers-Halkenbroek (bijlage 2).
3. Stel €25.000,- beschikbaar voor inhuren capaciteit voor provinciale regierol.
4. Het totaalbedrag ad €200.000,- ten laste te brengen van de middelen uitvoering collegeprogramma (intensivering).

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Vermindering wateroverlast en verbetering waterhuishouding voor natuur.

Argumenten

- 1.1. *Bergingsgebied Lappenvoort is een van de bergingsgebieden die noodzakelijk is om wateroverlast in Noord-Drenthe en Groningen te voorkomen.*
- 1.2. *Lappenvoort kan door het feit dat het onbebouwd is en er weinig infrastructuur is snel ingericht worden als bergingsgebied, waardoor de veiligheid snel kan worden vergroot.*
- 1.3. *Een financiële bijdrage van de provincie is noodzakelijk voor de uitvoering en onderstreept het belang dat de provincie hecht aan dit project.*
Dit project is als koploperproject vanuit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) opgevoerd. Uitvoering is van belang voor het vergroten van het veiligheidsniveau in het totale stroomgebied van de Eems. Hiermee wordt het eerste bergingsgebied in Drenthe gerealiseerd.
- 2.1. *Waterhuishoudkundige maatregelen vormen een relatief klein onderdeel van een groot project maar zijn wel van groot belang om het project uit te kunnen voeren.*
- 2.2. *Een financiële bijdrage is noodzakelijk om de waterhuishoudkundige onderdelen uit te voeren.*
Met dit project worden de belangen voor water en natuur gediend. Na uitvoering is het mogelijk om een aanzienlijke hoeveelheid water vast te houden zodat het systeem benedenstrooms kan worden ontzien.
- 3.1. *Hiermee kunnen projecten die nog in voorbereidingsfase zijn op een goede wijze gereedgemaakt worden voor uitvoering in 2005 en verder.*

3.2. *Op deze manier kan de provinciale regiefunctie ingevuld worden.*

De uit te besteden werkzaamheden betreffen vooral onderdelen die zorgen voor een goede afstemming en voorbereiding van projecten in het kader van de inrichting van bergingsgebieden. In het kader van de verdeling van de € 100 miljoen uit het NBW moeten projectvoorstellen zo snel mogelijk ingediend worden. In de toelichting is dit verder onderbouwd.

Uitvoering

Tijdsplanning

Uitvoering in 2004.

Financiën

Totale kosten € 2.870.000,--

Externe kosten € 2.670.000,--

Kosten voor de provincie € 200.000,--

Uit het budget: middelen Uitvoering collegeprogramma (intensivering).

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

Waterschappen en gemeenten.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Beschrijving project Lappenvoort.
2. Beschrijving project Holmers-Halkenbroek.

Ter inzage in de leeskamer

1. Inrichtingsplan, fase I, natuurontwikkelingsproject Holmers-Halkenbroek

Assen, 28 januari 2004

Kenmerk: 4/6.6/2004000603

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

J.D. Nauta, secretaris

ab/coll.

Korte omschrijving en financiën van de voorgestelde projecten.

Een uitgebreidere projectbeschrijving is opgenomen in de bijlagen.

Noodberging polder Lappenvoort		
De polder Lappenvoort is een van de polders die de Stuurgroep Water 2000+ als bergingsgebied heeft aangewezen. In de polder Lappenvoort is het op korte termijn mogelijk om door werk met werk te maken de uitvoering van het project Herstel Benedenloop Drentsche Aa te combineren met de realisatie van het gebied als noodbergingsgebied. Eind 2003 wordt hard gewerkt aan het uitwerken van een integraal inrichtingsplan. De uitvoering hiervan is gepland in 2004. Een financiële bijdrage wordt gevraagd voor de realisatie van waterhuishoudkundige werken.	Kosten totaal € 1.650.000,--	Gevraagde subsidie € 100.000,--
Beekherstel Holmers-Halkenbroek		
In het project Holmers Halkenbroek kan invulling worden gegeven aan het vasthouden van water in combinatie met het aldaar uit te voeren/uitgevoerde natuurontwikkelingsproject. Om waterretentie mogelijk te maken, is de aanleg van enkele waterhuishoudkundige werken noodzakelijk.	Kosten totaal € 1.220.000,-- Fase 1a/b € 800.000,-- Fase 1c € 420.000,-- waarvan voor waterhuishouding € 150.000,--	Gevraagde subsidie € 75.000,--

Onderbouwing extra capaciteit voor provinciale regierol

De komende jaren zal de regierol van de provincies op het terrein van water verder moeten worden versterkt. Onder meer vanwege de uitvoering van het NBW en de Europese Kaderrichtlijn Water. Al dit jaar zullen wij onze inspanningen moeten intensiveren. Dit betreft dan vooral onderdelen die zorgen voor afstemming en voorbereiding van projecten in het kader van de inrichting van bergingsgebieden als onderdeel van projecten in het kader van WB21 - Stroomgebiedsvisies - NBW.

Op het ogenblik zijn de projecten voor het inrichten van de bergingsgebieden lopend of net van start. Deze projecten worden gezamenlijk met de waterschappen uitgevoerd. In Lappenvoort is het waterschap Hunze en Aa's trekker. Voor de gebieden Peizer- en Eeldermeden en Matsloot-Roderwolde is de provincie gevraagd de regierol op zich te nemen. Hier is in een bestuurlijk overleg positief op gereageerd.

In de voorbereidingsfase moeten allerlei zaken worden afgestemd tussen de diverse overheden (het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, gemeenten, waterschap, provincie) en overlegd met onder andere de bevolking en eigenaren. Uiteindelijk moet dit leiden tot een concreet plan en de wijze waarop alles gefinancierd moet worden. Hierin zitten werkzaamheden die goed zijn op te delen in afgeronde opdrachten, bijvoorbeeld in de vorm van enkele notities en uitgewerkte projectvoorstellen. In het kader van de verdeling van de € 100 miljoen uit het NBW moeten projectvoorstellen zo snel mogelijk ingediend worden. Deze onderdelen kosten enige tijd om te maken. Ze zijn echter nodig om projecten vanuit de voorbereidingsfase op een goede wijze gereed te maken voor verdere uitvoering in 2005 en verder.

Voorlopig is voor extra werk uitgegaan van 2 à 3 afgeronde notities of projectvoorstellen. Hiervoor is hooggekwalificeerde menskracht nodig. Gelet op de omvang van deze werkzaamheden en het daarmee gemoeide tijdsbeslag ramen wij de kosten op € 25.000,--.

Koploper Waterberging en Natuur in de polders Lappenvoort en het Oosterland (HBDA+)

1. Inleiding

In het kader van de uitwerking van het Waterbeleid voor de 21^e eeuw (WB21), de aanpak vanuit Water 2000+ en de Stroomgebiedsvisie Groningen-Drenthe is gekozen voor een integrale oplossing door de inrichting van (nood)bergingengebieden in samenhang met kadeverhoging. Het gebied van de polders Lappenvoort-Het Oosterland is een van de gebieden die daarbij is aangewezen als noodwaterberginggebied.

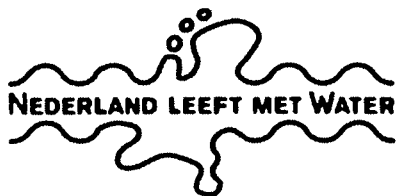
Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben op 2 juli 2003 het Nationaal Bestuursakkoord Water ondertekend. Met de ondertekening van het Nationaal Bestuursakkoord Water onderstrepen alle partijen het belang van een gezamenlijke en complete aanpak van het Waterbeleid voor de 21^e eeuw. De kern van het Waterbeleid 21ste eeuw is dat water de ruimte moet krijgen voordat het die ruimte zelf neemt. Met de ondertekening wordt een volgende stap in de uitvoering van dit beleid gezet, namelijk die van papier naar uitvoering. In 2003 heeft het Rijk gezocht naar projecten die een voorbeeldfunctie kunnen vervullen om dit zichtbaar te maken. Via de Unie van waterschappen is het waterschap Hunze en Aa's benaderd of een waterbergingproject hiervoor in aanmerking zou kunnen komen. Het resultaat hiervan is dat het gebied Lappenvoort-Het Oosterland (350 ha noodwaterberging en natuur) is geselecteerd als een van de vier koploperprojecten in Nederland. Voor het Waterschap betekent dit dat we gebruik kunnen maken van extra geld en publiciteit.

De andere Koploperprojecten van het Waterbeleid 21ste eeuw die in 2003 uitgevoerd worden, zijn: de Oostpolder bij Anna Paulowna (uitbreiding waterberging met 2,5 hectare), het reservaatgebied Groote Brekken bij Lemmer (aanvullende waterberging Friese Boezem, 93 hectare weiland omgezet en waterberging) en het glastuinbouwgebied in Delfland (dynamische waterberging in gietwaterbassins met per bedrijf, aanvullende bergingscapaciteit van 250 m³ - 1000 m³ per hectare glas).

2. Waarom deze polder als koploperproject?

Zoals aangegeven heeft het Rijk gezocht naar projecten die een voorbeeld kunnen zijn voor de uitvoering van het Waterbeleid 21ste eeuw door het treffen van inrichtingsmaatregelen. Daarbij is gezocht naar projecten waarvan de uitvoering in 2003 kan starten en waarbij de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik kunnen worden benut. Om het als voorbeeldproject te kunnen laten fungeren is ligt er de tijdsdruk op om in ieder geval in 2003 nog te starten met de uitvoering van de werkzaamheden en deze in 2004 af te ronden.

In de polders Lappenvoort, Glimmermade en het Oosterland wordt door de vereniging Natuurmonumenten, het Staatsbosbeheer, de provincies Drenthe en Groningen, de gemeenten Tynaarlo en Haren, de Dienst Landelijk Gebied (Herinrichting Haren) en het waterschap gewerkt aan het herstel van de natuur, het herstel van de

oude beekloop, recreatieve voorzieningen en waterberging. De inrichting tot waterberging vergt maatregelen voornamelijk in de sfeer van de versterking en aanleg van kaden en een waterinlaat. Omdat er enerzijds een behoefte is aan materiaal om kaden op te bouwen en anderzijds een behoefte om het gebied in te richten als voornamelijk waterrijk natuurgebied, grijpen de aanleg en het beheer van de nieuwe beek inclusief onderleider, de aanleg van kaden inclusief noodinlaat en de uiteindelijke inrichting van de Ecologische Hoofdstructuur(EHS) nauw in elkaar.

3. Samenwerking partijen

In overleg met de betrokken (natuur)terreinbeheerders, de provincies, DLG en gemeenten is besloten voor dit gebied de status, positie en uitstraling van het Koploper-project benutten en 'uitnutten' om de *totale ambitie* voor het gebied Lappenvoort-het Oosterland op een integrale wijze te realiseren en dit vast te leggen in een zogenoemd "Ambitiestatement". Dit zal op de volgende wijze worden opgepakt door:

- een gezamenlijke aanpak;
- een integrale uitwerking van de plannen;
- de snelle uitvoering van onomstreden maatregelen, dit betreft de 'geen spijt' maatregelen;
- het resultaat toe te spitsen op:
 - o *functioneel* (realisering wateropgaven-natuuropgaven),
 - o *organisatorisch* (gezamenlijk initiatief van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, provincies en Waterschap Hunze en Aa's)
 - o *financieel* niveau (meer geld, combinaties van geldstromen en de laagst maatschappelijke kosten)

De doelstellingen voor dit gebied zijn reeds vastgelegd in de Provinciale OmgevingsPlannen, de (natuur)gebiedsplannen van de beide provincies en het advies van de stuurgroep Water 2000+. Door verschillende omstandigheden zoals bijvoorbeeld vertraging grondverwerving en daaraan gekoppelde uitvoeringsbeperkingen, lijkt het er nu op dat het verwezenlijken van deze doelstellingen vertraging oploopt. Zo kan nu bijvoorbeeld maar voor een beperkt deel van de polders de peilbeheersing aan de natuurdoelen worden aangepast. Op termijn zal het gehele gebied worden verworven als natuurgebied.

Ambitiestatement

Door een integrale aanpak gekoppeld aan een realisatiehorizon (2010) wordt bevorderd dat de doelstellingen binnen deze periode zoveel als mogelijk kunnen worden verwezenlijkt. Deze ambitie zal worden vastgelegd in een Ambitiestatement dat door de verschillende deelnemende partijen dient te worden onderschreven. Dit betekent dat er geen nieuwe doelstellingen worden geformuleerd maar dat de termijn waarbinnen maximaal gebruik gemaakt kan worden van in het gebied gedane investeringen voor natuurontwikkeling en waterberging sterk wordt verkort. Dit betekent dat we gezamenlijk op middellange termijn streven naar de realisatie van de

doelen in het gehele gebied. Het Ambitiestatement is een inspanningsverplichting waarbij indicatief inzicht in de kosten en financieringsmogelijkheden wordt gegeven.

Koploper waterberging en natuur (HBDA+)

Voor de inrichting van Koploper waterberging en natuur is afgesproken dat de maatregelen verder uitgewerkt worden waarbij het uitgangspunt is dat in het pakket de 'geen spijt' maatregelen worden opgenomen. Dit betekent dat de uit te voeren maatregelen passen binnen de voor dit gebied geformuleerde doelstellingen. De inrichting tot noodberging vergt maatregelen zoals de versterking en aanleg van kaden en voldoende waterinlaatcapaciteit. Omdat er enerzijds een behoefte is aan materiaal om kaden op te bouwen en anderzijds een behoefte om het gebied in te richten als voornamelijk waterrijk natuurgebied grijpen de aanleg en het beheer van de nieuwe beek inclusief de onderleider, de aanleg van kaden inclusief de noodinlaat en de uiteindelijke inrichting van de EHS nauw in elkaar.

De uitvoering van het Koploperproject is gebaat bij de integratie hiervan met de gedeeltelijke aanpassing van de huidige waterbeheersing en de inrichting van natuurterreinen. Dit plan wordt dan onder de noemer Koploper waterberging en natuur (HBDA+) gerealiseerd.

4. Planbeschrijving

Het plan bestaat uit verschillende werkzaamheden die deels in samenhang met de uitvoering van het project Herstel benedenloop Drentsche Aa zullen worden uitgevoerd. Door de waterbergingsmaatregelen te combineren met natuurontwikkelingsmaatregelen wordt een belangrijke stap gedaan om de EHS verder te realiseren. Tevens zijn er in het plan maatregelen opgenomen die, zoals al is aangegeven, het mogelijk maken dat reeds verworven aaneengesloten gronden een op de natuur aangepast peilbeheer kunnen krijgen. De overige in het gebied aanwezige gronden houden vooralsnog het huidige peilregime. De definitieve begrenzing ten behoeve van de aanpassing van de waterbeheersing is nog niet bepaald maar hangt af van de voortgang van de grondverwerving in het gebied.

De belangrijkste werkzaamheden zijn:

- Het ophogen van bestaande kaden. Voor een deel zijn de kaden die in het gebied liggen niet op de benodigde hoogte. Dit betreft de kade langs de Meerweg aan de zuidzijde van de Schipsloot. De kade tussen de polder Lappenvoort en de polder Camphuis en de kade aan de zuidzijde van de polder Lappenvoort.
- De aanleg van nieuwe kade gedeelten. Dit gaat om de delen in het centrale deel van de polder waar een aanwezige rug in het gebied op hoogte dient te worden gebracht.
- Om het water vanuit het Noord Willemskanaal in de polder in te laten is een waterinlaat nodig. Op de kaart zijn twee locaties aangegeven die hiervoor in aanmerking komen. Een definitieve locatiekeuze wordt gebaseerd op nader onderzoek in de komende maanden. Ook dienen er op de plaatsen waar duikers en watergangen liggen die de kade doorsnijden, voorzieningen te worden aangebracht om

afsluiting mogelijk te maken. Op deze locaties zal eveneens voorzien worden in een opstelruimte voor een eventueel tijdens een noodbergingsituatie, in te zetten noodbemaling.

- Ten behoeve van de verdere invulling van de EHS worden maatregelen als het scheiden van natuur en landbouwpeilbeheer voorgesteld. Dit kan worden gerealiseerd door het in beperkte mate omleggen van watergangen en peilverlaging in de Eelder Schipsloot. De gewenste waterpeilen kunnen dan worden gerealiseerd door de aanleg van enkele peilregelende kunstwerken.
- Maatregelen ter inrichting van de polder en compensatie van de dijk aanleg. In het licht van het HBDA-project en voor water en natuur zullen maatregelen worden uitgewerkt zoals bijvoorbeeld de aanleg van een petgat met moerasontwikkeling in combinatie met de waterinlaat, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, ondiepe begreppeling om regenwaterlenzen te voorkomen, aanleg van poelen, etc.

5. Kosten en Financiering

5.1. Kosten

Samengevat zijn de externe kosten die voor de realisatie van dit project nodig zijn, als volgt geraamd:

Uitvoering		raming
werken maatregelen kaden, natuur en waterhuishouding	€	460.000,00
waterinlaatvoorziening	€	450.000,00
voorbereiding, directievoering, communicatie	€	180.000,00
onvoorzien	€	<u>110.000,00</u>
Subtotaal	€	1.200.000,00
B.T.W.	€	<u>220.000,00</u>
Subtotaal	€	1.420.000,00
Grondaankoop	€	<u>30.000,00</u>
Totaal afgerond	€	<u><u>1.450.000,00</u></u>

5.2. Financiering

Uit recente overzichten van de bestedingen voor het project HBDA blijkt dat de toegezegde budgetten niet worden opgemaakt. Omdat het project HBDA in dezelfde polders speelt als project realisatie waterberging Lappenvoort-het Oosterland stellen we voor (werk met werk maken, efficiëntie, beperking overlast, gesloten grondbalans e.d.) dat geld dat in het project HBDA door inverdieneffecten en aanbestedingsvoordeel resteert, ingezet wordt voor de realisatie van waterberging en natuur. De

belangrijkste in deze zijn de bijdragen vanuit ICES (Groningen én Drenthe), het Regiofonds en waterschap Hunze en Aa's.

Cruciaal bij deze opzet is dat het project binnen het project HBDA wordt uitgevoerd en dat de regiopartijen en subsidiegevers aangeven dat de uit het HBDA-project resterende gelden kunnen worden aangewend voor de realisatie van het project Koploper waterberging en natuur(HBDA+).

Door de vertegenwoordigers van de verschillende deelnemende partijen wordt deze intentie bestuurlijk voorgelegd.

Op dit moment is ongeveer 90% van de werken uit het HBDA-project aanbesteed of uitgevoerd. Ten opzichte van het totaal van de voor de uitvoering van het HBDA-project toegezegde gelden is een reserve ontstaan van circa € 600.000,00. Om de integratie van HBDA en waterberging tot een succes te maken wordt voorgesteld deze resterende bijdrage in te zetten voor de natuurinrichting in combinatie met de waterberging.

Indien het Koploperproject kan worden uitgevoerd in samenhang met werkzaamheden in het kader van de HBDA-project is er dus een totaal financieel volume van:

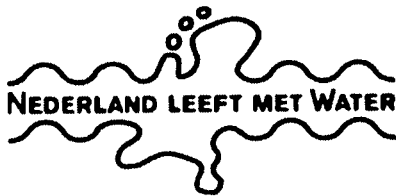
1. V&W/VROM	€ 500.000,00
2. Waterschap	€ 350.000,00
3. Provincie Groningen	€ 100.000,00
4. Provincie Drenthe	€ 100.000,00
5. Restant HBDA excl. Recreatie (oud)	€
	<u>600.000,00</u>
Totaal	<u>€ 1.650.0000,00</u>

De geraamde kosten voor het Koploper HBDA+ (waterberging en natuur) project bedragen € 1.450.000,00. De verwachte besparing door synergie met HBDA bedraagt in deze situatie dus € 200.000,00. Voorgesteld wordt dit in te zetten in een tweede HBDA+bestek.

6. Planning

De uitvoering van de waterbergingsmaatregelen in combinatie met natuurinrichting (Koploper-HBDA+) start in 2003 en zal in 2004 worden afgerond. De uitvoering van werken ten behoeve van de peilaanpassing en zonerings van de polder (HBDA+) kan in de periode 2004-2005 worden gerealiseerd.

De Koploper-HBDA+ maatregelen zullen gefaseerd worden uitgevoerd. Met de aanleg van kaden kan direct worden begonnen door de aannemer van het noordelijk deel van de Drentsche Aa opdracht te verstrekken vrijkomend materiaal in depot te plaatsen nabij Polder Camphuis. De versterking van de verschillende kade gedeeltes zal dan in 2003 en 2004 gefaseerd worden gerealiseerd.

De voorbereiding van de inlaat kan direct starten na vaststelling van de gewenste plaats. De uitvoering hiervan kan dan in 2004 plaatsvinden. Ook kunnen een aantal poelen worden aangelegd waarbij qua situering mede gelet wordt op de geschiktheid van het vrijkomend materiaal. Vrijkomend geschikt materiaal uit beide werken kunnen ook in het depot worden opgeslagen waarna menging kan plaatsvinden.

Als in 2003 gestart wordt met de voorbereiding van een waterlopen bestek kan in 2004 –2005 de uitvoering hiervan plaatsvinden in het kader van HBDA+.

7. Risico's

Met betrekking tot het realiseren van de werkzaamheden volgens de aangegeven planning zijn er een aantal risico's:

- tijdig beschikbaar zijn van de benodigde vergunningen: dit is een risico dat in alle uitvoeringsprojecten aanwezig is. In dit geval is het een gebied en een plan waar een aantal gevoeligheden in kunnen zitten. In de vergunningprocedures kan door de burger bezwaar worden aangetekend waardoor de uitvoering van werkzaamheden vertraging kan oplopen. Overleg en communicatie met individuele eigenaren/gebruikers vindt plaats om dit risico zo gering mogelijk te laten zijn.

8. Communicatie

Voor het koploperproject Lappenvoort/Het Oosterland maken we een communicatieplan met als belangrijkste doelen:

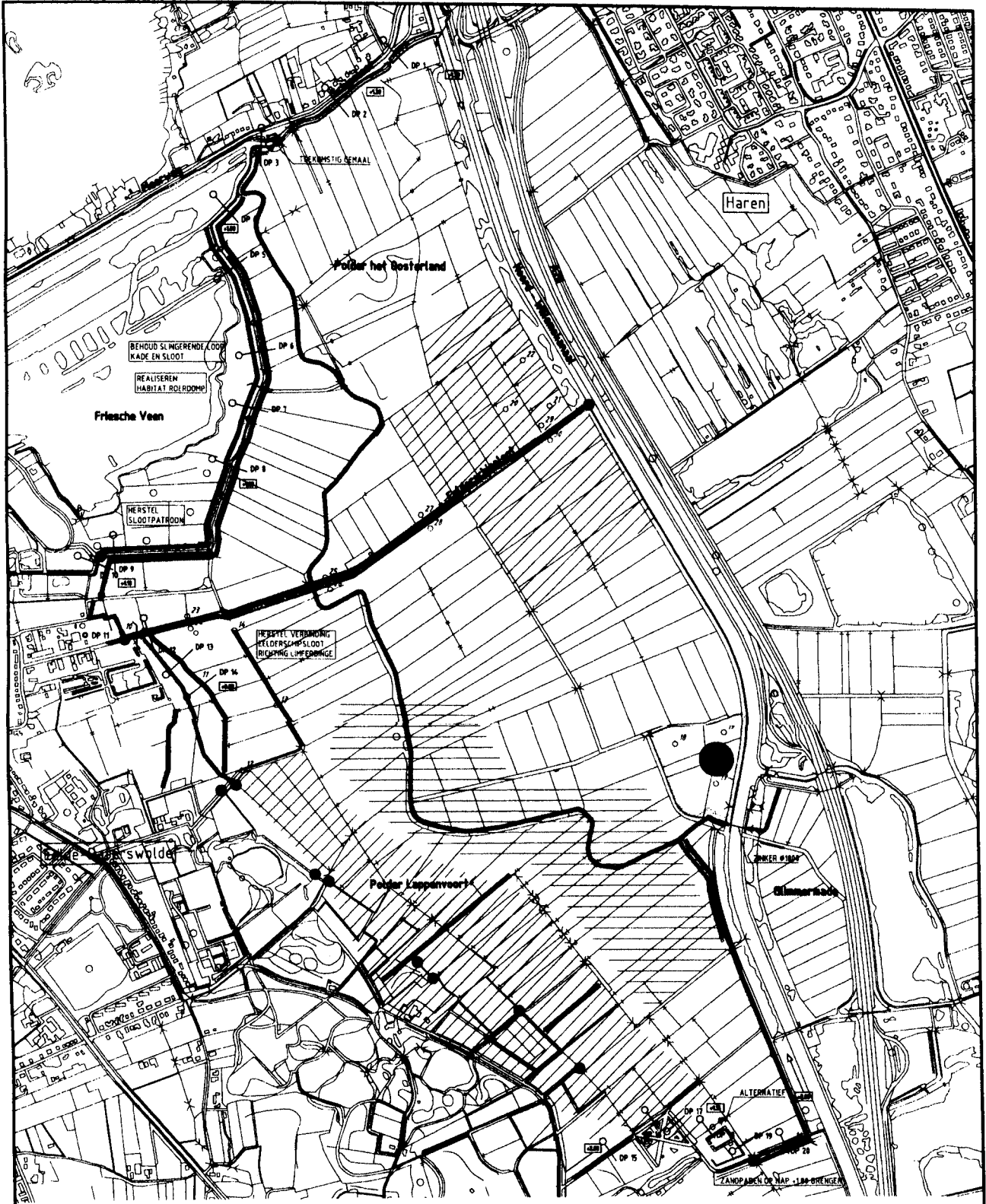
1. laten zien dat we niet alleen in woorden, maar ook in daden, werken aan het opvangen van de negatieve gevolgen van klimaatverandering en bodemdaling;
2. zorgen voor goede onderlinge communicatie tussen de partners die in dit gebied in het kader van Herstel Benedenloop Drentse Aa samenwerken;
3. informeren van alle betrokkenen en geïnteresseerden (met in het begin nadruk op informatie over de achtergronden, daarna op mogelijkheden tot inbreng bij planvorming en ten slotte op informatie over uitvoering en voortgang van werkzaamheden).

In het kader van bewustwording zullen we het communicatieplan ondermeer laten aansluiten bij:

1. de landelijke bewustwordingscampagne 'Nederland leeft met water'
2. de communicatie rond de vier koploperprojecten
3. de communicatie die regionaal wordt opgepakt in het kader van 'Water 2000+' (het moet duidelijk zijn dat dit project een van de eerste maatregelen is in een lange rij van maatregelen die in deze regio worden opgepakt om in de toekomst droge voeten te kunnen houden).
4. de communicatie die via het HBDA-project is opgepakt.

In het communicatieplan willen we benadrukken dat het hier gaat om een gezamenlijk project dat aansluit bij het Herstel Benedenloop Drentse Aa. We streven naar korte, heldere en transparante communicatielijnen tussen de partners en willen ook in de communicatie steeds tot uitdrukking laten komen dat het hier gaat om een gezamenlijk project.

VERKLARING

- op te leggen en te verbeteren linies
- aanwijzing beide kanten verhoging in terrein
- aanwijzing bestaande structuren te verwijderen
- oeverwal
- bestaande oeverwal, oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal
- oeverwal met oeverwal

- oeverwal
- oeverwal
- oeverwal
- oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal
- plaats op nummer oeverwal

Aanleg 10 poelen en 4 peltalen nader te bepalen
Herstel oude zandkoppes

IN BEWERKING

WATERSCAP MINZE EN AA'S

overzicht situatie

Project	WATERSCAP MINZE EN AA'S
Overzicht	overzicht situatie
Scale	1:5000
Date	2023-10-27
Author	[Name]
Reviewer	[Name]
Client	[Name]
Address	[Address]
Phone	[Phone]
Fax	[Fax]
Email	[Email]
Website	[Website]

Holmers-Halkenbroek

Inleiding

Het natuurontwikkelingsplan Holmers-Halkenbroek omvat het opnieuw inrichten van het gebied Holmers-Halkenbroek voor de functie natuur. Het plan heeft betrekking op de beekdalen Holmers en Halkenbroek en delen van de aangrenzende bossen. Het betreft een van de brongebieden van de Drentsche Aa. Naast natuur herstel omvat het project eveneens het vasthouden van water in perioden van grote neerslag.

Stand van zaken

In opdracht van Staatsbosbeheer en de provincie Drenthe is in 2001 een inrichtingsplan opgesteld waarin fase 1 van de uitvoering is beschreven. Als uitvoeringstermijn geldt hiervoor een periode van drie jaar. Het project is vervolgens opgeknipt in een drietal fase waarvan inmiddels fase 1a is afgerond. Fase 1b zal in het voorjaar van 2003 worden afgerond. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor de uitvoering van fase 1c.

Fase 1a en 1b

Fase 1a en 1b zijn uitgevoerd met behulp van natuuroffensief gelden. De totale kosten hiervan bedroegen ongeveer € 800.000. Ruim 60 ha cultuurgrond is met gemiddeld 30 cm afgegraven. Bestaande sloten zijn gedempt en in het aanliggende bosgedeelte zijn watervoerende sloten voorzien van gronddammen. Daarnaast zijn ook werkzaamheden ten behoeve van de recreatie uitgevoerd. Door de inrichtingsmaatregelen heeft de waterafvoer van het beekdal een meer natuurlijk karakter gekregen. Grondwaterstanden zijn verhoogd en de kwel in het beekdal is toegenomen. Compenserende maatregelen voor aangrenzende landbouwgebieden zijn voor zover nodig gerealiseerd.

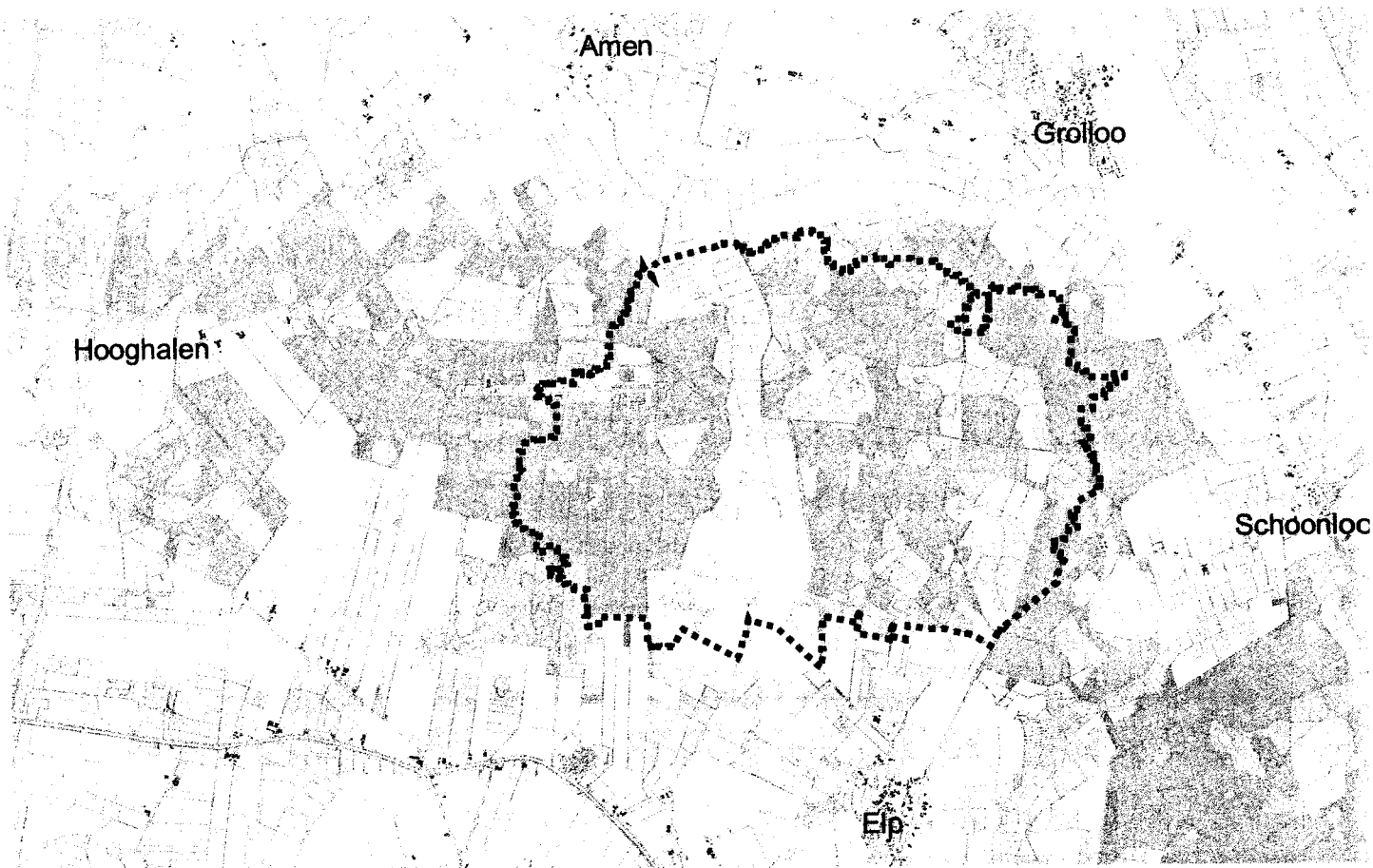
Fase 1c

Om het watersysteem verder te optimaliseren dienen nog een aantal inrichtingsmaatregelen te worden uitgevoerd. Het gaat daarbij om het lokaal ontgraven van grond, aanpassen kunstwerken tbv waterberging, aanleg van een kade en het hermeanderen van de beek zelf. Verder kan na aankoop of ruiling van een perceel landbouwgrond de waterhuishouding volledig worden afgestemd op natuurontwikkeling. Verder worden zandwegen in de bossen verhoogd om te voorkomen dat die ten gevolge van de verhoging van de grondwaterstand niet meer begaanbaar zijn. Met deze maatregelen is het inrichtingsplan fase 1 volledig uitgevoerd.

De totale kosten van fase 1c zullen naar verwachting € 420.000 bedragen. Fase 1c zal in het voorjaar van 2004 voorgedragen worden voor subsidie in het kader van SGB. De kosten van de waterhuishoudkundige aanpassingen gericht op waterberging bedragen € 150.000.

Relatie met waterberging

Het resultaat van het inrichtingsplan Holmers-Halkenbroek zal zijn dat een aaneengesloten natuurgebied is ontstaan in een van de brongebieden van de Drentse Aa. Door het afvoerpunt benedenstrooms van Holmers-Halkenbroek afsluitbaar te maken en een kade aan te leggen kan een forse hoeveelheid water worden geborgen. Die hoeveelheid kan nog worden vergroot door lokaal de bodem te verlagen. Het Amerdiep, benedenstrooms van het gebied, kan daardoor in perioden van veen neerslag worden ontlast.

Figuur 1.1. Ligging van het gebied Holmers-Halkenbroek

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 28 januari 2004, kenmerk 4/6.6/2004000603;

BESLUITEN:

€200.000,-- beschikbaar te stellen uit de middelen Uitvoering collegeprogramma (intensivering) voor cofinanciering van projecten in het kader van Ruimte voor water, te weten:

- a. € 100.000,-- voor het project Inrichting bergingsgebied Lappenvoort;
- b. € 75.000,-- voor het project Holmers-Halkenbroek;
- c. € 25.000,-- voor inhuren capaciteit voor provinciale regierol.

Assen, 17 maart 2004

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ab/coll.